

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-037
Karar Sayısı : **24-36/860-366**
Karar Tarihi : 05.09.2024

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Dr. Mehmet YANIK, Azerhan Utku FINDIK, Zekiye KARALI,
Muhammed Salih TÜRK

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

: - Resen

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Diva Sabun Buklet Malzemeleri Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.
Battalgazi Mah. Sultan Sanayi Sitesi C Blok
No:22, Sultanbeyli/İSTANBUL

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Diva Sabun Buklet Malzemeleri Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 26.04.2021 tarihli ve 21-23/271-M sayılı, 20.05.2021 tarihli ve 21-26/325-M sayılı, 19.08.2021 tarihli ve 21-39/557-M sayılı, 25.11.2021 tarihli ve 21-57/796-M sayılı ve 27.01.2022 tarihli ve 22-06/84-M sayılı kararları uyarınca hızlı tüketim malları sektöründe üretici/tedarikçi ve perakendeci olarak faaliyet gösteren bazı teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti için yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Söz konusu soruşturma kapsamında Şok Marketler Ticaret AŞ'de (ŞOK) 08.12.2021 tarihinde gerçekleştirilen yerinde incelemede Diva Sabun Buklet Malzemeleri Kimya San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (DİVA SABUN) organize perakendecilerin yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiğine yönelik şüphe oluşturan elde edilen belge üzerine resen inceleme başlatılmıştır.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** 14.05.2024 tarihli ve 2024-2-037/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurulun 21.05.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve Kurulun 21.05.2024 tarihli ve 24-23/536-M sayılı kararıyla DİVA SABUN hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) 29.07.2024 tarihinde başlatılan önaraştırma kapsamında, 30.07.2024 tarihinde DİVA SABUN'un merkezinde yerinde inceleme yapılmış, ayrıca yerinde inceleme ve bilgi isteme tutanağı ile teşebbüsten bilgi talebinde bulunulmuştur. Tutanak ile iletilen bilgi talebine ilişkin cevabi yazı 07.08.2024 tarih ve 54956 sayı ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Ayrıca yürütülen önaraştırma kapsamında; DİVA SABUN'dan 07.08.2024 tarihli ve 93910 sayılı, Nielsen Araştırma Hizmetleri Ltd. Şti.'den (NIELSEN) 07.08.2024 tarihli ve 93909 sayılı yazılar ile bilgi taleplerinde bulunulmuştur. Anılan bilgi taleplerine ilişkin

cevabi yazılar 13.08.2024 tarih ve 55188 sayı, 13.08.2024 tarih ve 55194 sayı, 15.08.2024 tarih ve 55239 sayı ve 19.08.2024 tarih ve 55340 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Düzenlenen 27.08.2024 tarihli ve 2024-2-037/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda dosya konusu iddialara ilişkin olarak; önaraştırma tarafı teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüs: DİVA SABUN

- (7) Faaliyetlerine 2008 yılında başlayan DİVA SABUN, katı sabun üretiminin ve satışının yanı sıra otellere, buklet¹ ve otel ekipmanları satışı alanında faaliyet gösteren teşebbüslere buklet satışı gerçekleştirmektedir.
- (8) Teşebbüsün 2023 yılına ait cirosunun %(.....)'si A101²'e, %(.....)'i BİM³'e, %(.....)'ü AŞPA KOZMETİK⁴'e, %(.....)'i ŞOK'a ve %(.....)'i CHAKRA⁵'ya yapılan satışlardan elde edilmiştir.
- (9) DİVA SABUN yurt içi pazarında; ulusal zincir marketler⁶, yerel zincir marketler⁷, ev tekstil mağazaları⁸, kozmetik mağazaları⁹, distribütör¹⁰ ve e-ticaret satış kanalları aracılığı ile ürünlerinin satışını gerçekleştirmektedir. DİVA SABUN'un satış yaptığı kanallardan elde edilen cironun toplam ciro içindeki payına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-1: DİVA SABUN'un Satışlarının Kanal Bazında Payları

Satış Kanalı	Toplam Ciro İçindeki Payı (%)
Toptan Satış ¹¹	(.....)
Ulusal Zincir Marketler	(.....)
İhracat	(.....)
Distribütör	(.....)
Yerel Zincir Marketler	(.....)
E-ticaret	(.....)
Perakende Satış	(.....)
Toplam	100,0
Kaynak: Teşebbüsten Gelen Bilgiler	

¹ Buklet; genellikle otel, konaklama tesisleri gibi işletmeler tarafından misafirlere sunulan ve kişisel bakım ürünlerini içeren bir pakettir. Set içeriği işletmelerin tercihine göre değişebilmekte olup en sık kullanılan ürünler; şampuan, duş jeli, saç kremi, vücut losyonu, sabun, duş bonesi, makyaj pamuğu, kulak pamuğu, dikiş seti, makyaj ve kulak pamuğu, bone, diş seti, tıraş seti, çamaşır poşeti, ayakkabı cilası ve terlik gibi ürünlerdir.

² Yeni Mağazacılık AŞ

³ Bim Birleşik Mağazalar AŞ

⁴ Aşpa İtiryat Kozm. Teks. Gıda Lüks Hır. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.

⁵ Chakra Mağazacılık Ticaret ve AŞ

⁶ BİM, ŞOK, A101

⁷ Çağrı Gıda Tem. Mad. San. ve Tic. AŞ (ÇAĞRI), Özkuruşlar Gıda San. ve Tic. AŞ (ÖZKURUŞLAR), Hakmar Mağazacılık Ltd. Şti. (HAKMAR EXPRESS), Mopaş Marketçilik Gıda San. ve Tic. AŞ (MOPAŞ)

⁸ Deha Mağazacılık Ev Tekstili Ürünleri San. ve Tic. AŞ (MADAME COCO), EHM Mağazacılık San. ve Tic. AŞ (ENGLISH HOME), Karaca Home Collection AŞ (KARACA HOME), CHAKRA

⁹ Eve Mağazacılık AŞ (EVE SHOP)

¹⁰ DİVA SABUN tarafından, distribütörünün Lider İtiryat Kozm. ve Pazarlama Ltd. Şti. olduğu ve söz konusu distribütörün Türkiye'deki yerel zincir marketlere ürün satışına yetkili tek teşebbüs olduğu belirtilmiştir.

¹¹ DİVA SABUN tarafından toptan satış kategorisinin; özel markalı ürünlerin, buklet ürünlerin ve toptan alım yapan müşterilere yapılan satışların toplamından ibaret olduğu belirtilmiştir.

- (10) DİVA SABUN tarafından üretilen özel markalı ürünler; CHAKRA'da "Chakra", MADAME COCO'da "Repertoire", ENGLISH HOME'da "English Home" ve A101'de "Aqualin" markaları ile satışa sunulmaktadır. Teşebbüsün özel markalı ürün satışlarından elde ettiği cironun toplam ciro içindeki payı 2021, 2022 ve 2023 yılları için sırasıyla; %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Teşebbüsün özel markalı ürün bazında en çok satış gerçekleştirdiği müşterileri; AŞPA KOZMETİK, CHAKRA, MADAME COCO ve ENGLISH HOME'dur.
- (11) DİVA SABUN'un katı sabun üretiminde faaliyet gösteren rakiplerinin 2022 ve 2023 yıllarında satış değeri bakımından pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-2: DİVA SABUN'un ve Katı Sabun Üretimi Gerçekleştiren En Büyük Dört Rakibinin Satış Değeri Bakımından Pazar Payları (%)

	2022	2023
EVYAP ¹²	(.....)	(.....)
DALAN ¹³	(.....)	(.....)
COLGATE-PALMOLIVE ¹⁴	(.....)	(.....)
UNILEVER ¹⁵	(.....)	(.....)
DİVA SABUN	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)
Toplam	~100	~100

Kaynak: NIELSEN Cevabi Yazı

- (12) 2023 yılında katı sabun üretiminde faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarına bakıldığında; lider konumundaki EVYAP¹⁶'ın %(.....), DALAN¹⁷'in %(.....), COLGATE-PALMOLIVE¹⁸'in %(.....), UNILEVER¹⁹'in %(.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Yine tablodan, DİVA SABUN'un pazar payının %(.....)'den düşük olduğu anlaşılmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektör Hakkında Bilgi²⁰

- (13) Genel anlamda HTM perakendeciliği, üreticiler/tedarikçiler tarafından sağlanan gıda ve temizlik/hijyen ana kategorilerinde yer alan ürünlerin nihai tüketicilere çeşitli yollarla ulaştırılmasını sağlayan bir sektördür. Organize HTM perakendeciliğinin ana unsuru perakende hizmetleri ve bu hizmetleri sağlayan perakende zincirleridir. Bununla birlikte, perakendeciler ile satışa sundukları ürünleri tedarik ettikleri üreticiler/tedarikçiler arasında ortaya çıkan dikey ilişki pazarın tedarik ayağını oluşturmaktadır. Ülkemizde HTM tedarik pazarında, uluslararası teşebbüslerin yanı sıra yerel teşebbüsler de bulunmaktadır.
- (14) Uluslararası üretici/tedarikçi teşebbüsler üretimlerini genellikle Türkiye sınırları içinde yapmakla beraber nihai ürünlerini bağlı bulundukları ana teşebbüslerden doğrudan ithal ederek de tedarik edebilmektedirler. Diğer yandan söz konusu teşebbüslerin yanı sıra

¹² Evyap Sabun Yağ Gliserin San. ve Tic. AŞ

¹³ Dalan Kimya Endüstri AŞ

¹⁴ Colgate Palmolive Temizlik Ürünleri San. ve Tic. AŞ

¹⁵ Unilever San. ve Tic. Türk AŞ

¹⁶ EVYAP, "Activex", "Duru" ve "Fax" markaları ile katı sabun satışı gerçekleştirmektedir.

¹⁷ DALAN, "Dalan", "Diana", "Nancy", "Cindy" ve "Roxxy" markaları ile katı sabun satışı gerçekleştirmektedir.

¹⁸ COLGATE-PALMOLIVE, "Palmolive", "Hacı Şakir" ve "Protex" markaları ile katı sabun satışı gerçekleştirmektedir.

¹⁹ UNILEVER, "Simple", "Dove" ve "Lux" markaları ile katı sabun satışı gerçekleştirmektedir.

²⁰ Bu bölümün hazırlanmasında Türkiye Kozmetik ve Temizlik Sanayii Ürünleri Sektör Raporu'ndan (2008), Ticaret Bakanlığı Temizlik Maddeleri Sektör Raporu'ndan (2020) ve Kilis İli Zeytinyağı Sabun İmalatı Ön Fizibilite Raporu'ndan (2021) faydalanılmıştır.

yerel üreticiler/tedarikçiler de hem üretici markalı ürünlerin hem de özel markalı ürünlerin üretimi ve perakendecilere sağlanması alanında faaliyet göstermektedirler.

- (15) Üreticilerin/tedarikçilerin alternatif ürünlerin üretimine geçiş imkânlarının sınırlı olmasının ve perakende noktalarında satılan ürünlerin tamamını üretememelerinin doğal bir sonucu olarak, sektörde tek bir tedarik pazarından bahsedilememektedir. Bu kapsamda tedarik pazarları, tedarik edilen ürün grupları açısından gıda ve temizlik/hijyen olarak iki ana grup altında kategorize edilebilmektedir.
- (16) Temizlik/hijyen ana kategorisi, temelde kişisel bakım ve temizlik kategorileri olarak ikiye ayrılmaktadır. Kişisel bakım kategorisi kendi içerisinde saç bakım (şampuan, saç kremi, saç köpüğü, saç spreyi, saç jölesi, saç boyası vb.), ağız bakım (diş fırçası, diş macunu, ağız bakım suyu vb.), vücut bakım (banyo köpüğü, sabun, duş jeli, kolonya, deodorant, parfüm vb.), tıraş bakım (tırış köpüğü, tıraş kremi, tıraş bıçağı, tıraş makineleri vb.) ve kağıt ürünleri (bebek bezi, bebek mendilleri, temizlik kağıtları, hijyenik ped vb.) olarak ayrılmaktadır. Temizlik kategorisi ise kendi içerisinde bulaşık deterjanı, çamaşır deterjanı, ev temizleyici, çamaşır suyu ve diğer temizlik malzemeleri (yağ çözücü, oda kokusu, toz sabun, çamaşır yumuşatıcısı, halı şampuanı vb.) olarak ayrılmaktadır.
- (17) Ülkemizde temizlik maddeleri pazarının %12'sini sabun pazarı oluşturmaktadır. Sabun; temel olarak hayvansal veya bitkisel yağlar, sodyum klorür ve yağ asidi kullanılarak üretilen temizlik ve kişisel bakım maddesidir. Sabun sanayiinde kullanılan yağlar çok çeşitli olup bunlar arasında en yaygın olanlarına; keten, kendir, ayçiçeği, zeytin, pirina, haşhaş, pamuk, susam, mısır, araşidik, fındık, badem ve Hint, palm ve Hindistan cevizi yağları örnek olarak verilebilecektir. Sabun üretiminde yardımcı madde olarak ise sodyum hidroksit (kostik) ve tuz kullanılmaktadır. Bu yardımcı maddelerin yanı sıra, esanslar ve boyalar da ilave edilebilmektedir. Sabun üretiminde kullanılan hammaddeler, hem yurt içinden hem de yurt dışından temin edilmektedir.
- (18) Sabunlar kıvamları bakımından sert ve yumuşak (Arap sabunu) sabunlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Temizlik amaçlı üretilen sabunlar; kalıp (ya da çubuk), toz ve sıvı olmak üzere üç ayrı formda üretilmektedir. Sabunların kullanım amaçlarına göre çeşitleri; tuvalet sabunu, çamaşır sabunu, toz sabun, sıvı sabun, yumuşak sabun, tıraş sabunu, tıraş kremi ve diğer sabun çeşitleri (antiseptik sabunlar ve kozmetik sabunlar ve benzeri) olarak sıralanabilecektir. Eczacılıkta kullanılan sabun çeşitleri ise basit (saf) sabunlar²¹ ve içine etken madde ilave edilmiş sabunlardır²². Bunların dışında sabun çeşitlerine metelik sabunlar, organik çözücülü sabunlar, parazit öldürücü sabunlar ve böcek öldürücü sabunlar da ilave edilebilir.

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (19) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. maddesinde; "... *İnceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir*" ifadesine yer verilmiştir.
- (20) Mevcut dosya tarafı teşebbüsün faaliyet konuları nazara alınarak ilgili ürün pazarı "temizlik ürünlerinin tedariki", "katı sabun" ya da "buklet" olarak tanımlanabilecekse de ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyeceği için ilgili ürün pazarının tanımlanmasına ihtiyaç bulunmadığı değerlendirilmektedir.

²¹ Potas sabunu (Sapo kalinus), adi potas sabunu (Sapo kalinis venalis, savon noir), tıbbi sabun (Sapo medicatus).

²² Katranlı sabun (Savon de goudron), iktiyollu sabun (Savon a l'ichthyol).

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (21) Dosya kapsamında, bölgesel değerlendirme yapmayı gerektirecek bir husus olmadığı, dolayısıyla ilgili coğrafi pazarın "Türkiye" olarak tespit edilebileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, ilgili coğrafi pazarın tanımlanması mevcut dosyadaki değerlendirmeyi etkilemeyeceğinden kesin bir coğrafi pazar tanımı yapılmasına gerek duyulmamıştır.

I.3. Dosya Kapsamında Elde Edilen Belgeler

- (22) Dosya kapsamında elde edilen belgelere aşağıda kronolojik sırayla yer verilmektedir.
- (23) **Bulgu 1:** ŞOK'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen; 09.06.2020 tarihinde ŞOK Gıda Dışı Temizlik ve Deterjandan Sorumlu Ticaret Direktörü (.....) (D.D.) ile D.D.'nin mobil cihazında ŞOK çalışanı (.....) (U.C.) olarak kayıtlı kişi arasında gerçekleşen Whatsapp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

D.D. 09.06.2020 (11.10)	(.....)
D.D. 09.06.2020 (11.10)	Ladiva bim cikmis
D.D. 09.06.2020 (11.10)	16 haziran
D.D. 09.06.2020 (11.10)	Bozuk fiyat
D.D. 09.06.2020 (11.12)	Acil firma ile gorusurmusun
U.C. 09.06.2020 (11.12)	Ariyorum (.....) hanım şimdi
D.D. 09.06.2020 (11.13)	Saka gibi
D.D. 09.06.2020 (11.13)	Cok zor duruma dusurduler bizi
U.C. 09.06.2020 (11.13)	Bimi çıkarıyoruz demişlerdi 4,45e sizden önce
D.D. 09.06.2020 (11.13)	Eeee
D.D. 09.06.2020 (11.13)	Cikartamamislar
D.D. 09.06.2020 (11.14)	Acil konusurmusun
U.C. 09.06.2020 (11.14)	Tabiki

- (24) **Bulgu 2:** DİVA SABUN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen; DİVA SABUN Kurumsal Satış Yöneticisi (.....) (M.G.) ile EVE SHOP Satın Alma Uzmanı (.....) (M.K.) arasında 27.06.2022 tarihinde gerçekleşen "RE: DİVA/Güncel Fiyatlar Hatırlatma Maili" konulu e-posta yazışmalarının içeriği aşağıda aktarıldığı gibidir:

27.06.2022– (M.K.) > (M.G.)

"Merhaba (.....) Bey,
Tavsiye niteliğindeki raf fiyatlarınızı da iletmenizi rica edebilir miyim?
İyi çalışmalar dilerim,"

27.06.2022– (M.G.) > (M.K.)

(.....) Hanım bu fiyatlar sadece öneridir. Serbest piyasa da fiyatlar biliyorsunuz değişkenlikler gösteriyor.

İyi çalışmalar, bol satışlar

Ürün Barkodu	Ürün Kodu	Ürün Adı	Yeni Liste	TPR1	TPR2	Yeni Net Fiyatı	Öneri Satış Fiyatı
8699266390684	1002210	LA DIVA KATI SABUN BUTİK LAVANTA 4'LU	11,40+kdv %8			11,40+kdv %8	19,90tl
8699266390721	1003939	LA DIVA KATI SABUN BUTİK GÜL&SUSAM 4'LU	11,40+kdv %8			11,40+kdv %8	19,90tl
8699266390714	1003941	LA DIVA KATI SABUN BUTİK ZEYTİN 4'LU	11,40+kdv %8			11,40+kdv %8	19,90tl

8699266393340	1016812	LA DIVA KATI SABUN ESEK SUTLU DOG. 100GR	6,60+kdv% 8			6,60+kdv% 8	10,90tl
8699266390080	1016813	LA DIVA KATI SABUN KECISUT&BAL DOGAL100G	6,60+kdv% 8			6,60+kdv% 8	10,90tl
8699266393067	1021425	LA DIVA KATI SABUN BUTIK CILEK 4'LU	11,40+kdv% %8			11,40+kdv% %8	19,90tl
8699266393753	1021426	LA DIVA KATI SABUN KUKURTLU 100G	6,60+kdv% 8			6,60+kdv% 8	10,90tl
8699266393739	1024209	LA DIVA KATI SABUN BEYAZLATICI 100GR	7,5+kdv%8			7,5+kdv%8	12,50tl
8699266393135	1024211	LA DIVA KATI SABUN KARPUZLU 100G	6,60+kdv% 8			6,60+kdv% 8	10,90tl
8699266393197	1024212	LA DIVA KATI SABUN ARGAN 100G	6,60+kdv% 8			6,60+kdv% 8	10,90tl
8699266393661	1024214	LA DIVA KATI SAMPUAN HINDIS. CEVIZ 100G	24+kdv%8			24+kdv%8	35,90tl

- (25) **Bulgu 3:** DİVA SABUN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen; 26.09.2023-06.11.2023 tarihleri arasında DİVA SABUN Genel Müdürü (.....) (B.A.), DİVA SABUN Kurumsal & İhracat Satış Uzmanı (.....) (Z.A.), Hakmar Mağazacılık Ltd. Şti. (HAKMAR) Kategori Satın Alma Müdür Yardımcısı (.....) (S.Y.) ile HAKMAR Kategori Satın Alma Müdürü (.....) (Y.Ş.) arasında gerçekleşen "RE: La Diva Sabun Fiyat/Barkod Bilgilendirmesi Hk." konulu e-posta yazışmalarının içeriği aşağıda aktarıldığı gibidir:

26.09.2023– (Z.A.) > (B.A.), (S.Y.), (Y.Ş.)

"(.....) Hanım Merhaba,

Öncelikle dün gerçekleştirdiğimiz toplantıdaki misafirperverliğiniz için teşekkür ederiz. Toplantıda kararlaştırılan ürünlerin barkodlarını aşağıdaki tabloda iletiyorum. Fiyat listesi ve koli içi adet bilgilerini ekte koyduğum Excel dosyasında bulabilirsiniz.

BARKOD	MALZEME ADI
8699266390080	100 g Keçi Sütü & Bal Sabunu
8699266391469	100 g Eşek Sütü Sabunu
8699266393180	100 g Aloe Vera Sabunu
8699266393197	100 g Argan Sabunu
8699266392886	120 g İpli Zeytin Yapraklı Masaj Sabunu
8699266390974	120 g İpli Lavanta Masaj Sabunu
8669266394002	100 g 7'li Yağ Karışıklı Maske Sabunu
8699266393425	4x45 g Kadın Parfümlü Sabun
8699266393371	4x45 g Erkek Parfümlü Sabun
8699266393357	10x22,5 g Eşek Sütü Sabun
8699266390288	10x22,5 g Keçi Sütü & Bal Sabunu
8699266390325	10x22,5 g Lavanta Sabunu
8699266390318	10x22,5 g Siyah Üzüm Sabunu
8699266390295	10x22,5 g Gül-Susam-Papatya Sabunu

8699266390912	10x22,5 g Alaturka Hamam Sabunu
8699266390523	10x22,5 g Zeytin Yapraklı Sabun
8699266393494	500 ml Zeytinyağı Sıvı Sabun
8699266393517	500 ml Limonlu Sıvı Sabun
8699266393500	500 ml Eşek Sütü Sıvı Sabun

09.10.2023– (S.Y.) > (B.A.), (Z.A.), (Y.Ş.)

“Merhaba,

Kalan ürünlerde talep ettiğimiz maliyetleri tabloda belirttik.

Olumlu dönüşlerinizi rica ederim”

13.10.2023– (B.A.) > (S.Y.), (Z.A.), (Y.Ş.)

“(.....) Hanım Merhaba,

Revize fiyatlandırmalar ile ilgili uygun bir tarihe bir toplantı organize edebilir miyiz?

Yüz yüze görüşerek daha hızlı ilerleyeceğiz.

Dönüşlerinizi bekliyorum.”

21.10.2023– (Y.Ş.) > (S.Y.), (Z.A.), (B.A.)

“(.....) hanım,

Fiyatları makul şekilde revize edip göndermenizi rica ederim.

Çok fazla vaktimiz olmuyor toplantıyı beklememiş oluruz.”

23.10.2023– (B.A.) > (S.Y.), (Z.A.), (Y.Ş.)

“Merhaba (.....) Bey,

Fiyatlarımızı revize etmek yerine, markamızın satışını yapan diğer grup ile bir takım görüşmelerde bulunduk. Bugün itibariyle insert²³ dönemi sona eriyor, fiyatları bu sebeple düştü. Yarın itibariyle satış rakamlarını yönde revize edecekler.

Bu durumda sizler de satış rakamınızı arttırarak karlılığınızı yükseltebilirsiniz.

Sizin için de uygunsa, yıl sonuna kadar yapacağınız alımlarda son teklifimizdeki rakamlar üzerinden ilerleyebiliriz.

Değerlendirmeleriniz sonrası değerli siparişlerinizi bekliyoruz.”

23.10.2023– (Y.Ş.) > (S.Y.), (Z.A.), (B.A.)

“(.....) hanım,

Yarın kontrol edeceğim.

Kolay gelsin.”

26.10.2023– (B.A.) > (S.Y.), (Z.A.), (Y.Ş.)

“Merhaba (.....) Bey,

En son ilettiğim maili inceleme şansınız oldu mu?

Önümüzdeki hafta için bir toplantı organize edebilir miyiz?

Dönüşlerinizi bekliyorum.”

29.10.2023– (Y.Ş.) > (S.Y.), (Z.A.), (B.A.)

“(.....) hanım merhaba,

Ürünler ve talep edilen fiyatlar belli toplantıda da bir şey doğal olarak değişmeyecek.

İlerlememiz için piyasadaki fiyatlarınızın düzelmesi gerekmekte indirim marketin süper marketin fiyatına ürün satıl % 16 marj yapması bizim için doğru değil veya bize verdiğiniz maliyetlerin geri gelmesi lazım.

Bu doğrultuda ilerlersek sonuçlandırmış olacağız.

²³ Dönemsel indirim.

Örn.225 gr biz listeleyeceğiz dedik 35 marj beklerken henüz bu rakamlara çok uzağız.”

06.11.2023– (B.A.) > (S.Y.), (Z.A.), (Y.S.)

(.....) Bey Merhaba,

Geri dönüşümdeki gecikme için kusura bakmayın lütfen, diğer satış noktasındaki fiyatların güncellenmesini bekledim.

Bugün itibariyle revize edilen fiyatlara göre, size sunmuş olduğumuz teklif doğrultusunda marjlarınız aşağıdaki şekilde olmuş oldu.

Bu hafta içerisinde, sizin için uygun olan bir zamanda bir araya gelebilirsek, detayları konuşabiliriz.

Dönüşlerinizi bekliyorum.

ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)	RAF SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)	MARJ
LA DİVA BUTİK SET	225 GR	LA DİVA 10 x 22,5 GR KATI SABUN (2 LAVANTA - 4 EŞEK SÜTLÜ - 2 GSP - 2 ZEYTİN YAPRAKLI - 2 HAMAM - 2 SİYAH ÜZÜM - 2 KEÇİ SÜTÜ & BAL)	16	₺24,20	₺29,04	₺37,95	31%
LA DİVA PARFÜMLÜ SET	180 GR	LA DİVA 4 x 45 GR PARFÜMLÜ KATI SABUN (2 ERKEK - 2 BAYAN)	16	₺24,30	₺29,16	₺39,95	37%
LA DİVA MASAJ SETİ	120 GR	LA DİVA 120 GR İPLİ MASAJ SABUNU (8 ZEYTİN YAPRAKLI - 8 LAVANTA)	16	₺19,90	₺23,88	₺30,95	30%

- (26) **Bulgu 4:** DİVA SABUN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen; 14.03.2024-24.04.2024 tarihleri arasında DİVA SABUN Genel Müdürü (.....) (B.A.), BİM MSA²⁴ Grup Müdürü (.....) (Ö.A.) ile BİM Satın Alma Uzmanı (.....) (E.O.) arasında gerçekleşen “Randevu Talebi” konulu e-posta yazışmalarının içeriği aşağıda aktarıldığı gibidir:

14.03.2024– (B.A.) > (Ö.A.)

“(.....) Bey Merhaba,

(.....) Beyler ile bu hafta yaptığınız toplantıya istinaden, tarafınıza önerilecek ürünler ile ilgili bir çalışma yaptık.

Yeni sabun kalıbı, kutu tasarımı, farklı gramajlar, koli içi adetler vb konularda görüşüp, yüz yüze anlatabilmek için yarın kısa bir vaktinizi rica edeceğim.

Müsaitliğiniz konusunda dönüşlerinizi bekliyorum.”

15.03.2024– (Ö.A.) > (B.A.), (E.O.)

“(.....) Hanım,

Merhaba,

Telefonda görüştüğümüz üzere önerileriniz ile birlikte tekliflerinizi bekliyoruz.

İyi çalışmalar,”

²⁴ “Merkezi Satın Alma” ifadesinin kısaltılmış halidir.

15.03.2024– (B.A.) > (Ö.A.), (E.O.)

“Merhaba (.....) Bey,

Telefon görüşmemizde de bahsettiğim gibi, bu haftaki toplantınıza istinaden bir çalışma yaptık.

Ekli listede ilk iki sırada göreceğiniz ürün grupları, deneme için hem sizin seçtiğiniz çeşitler hem de bizim önerdiğimiz çeşitler.

Raf denemesi için daha önce hiç kullanılmamış ve piyasada olmayan 90 g yeni kalıbımızı ve kutunun yan şekilde kullanılmasını önerimiz var. Bunlara ait görselleri de ekte bulabilirsiniz. Numuneleri de gün içerisinde teslim edilecek.

Hem 100 g hem de 90 g için fiyat alternatifleri de listede mevcut.

Devam eden sırada 4 x 45 g olarak var olan ürünümüzü, 3 x 45 g olacak şekilde öneriyoruz. Her iki alternatif için de fiyat bilgisi listede mevcut.

Diğer satırlarda da insert için seçilen ürünler ve alternatif kombinasyonları mevcut. Insert için tercih edilecek 100 g sabunlarda var olan kalıbımız kullanılacaktır.

Eşek sütü sıvı sabun ile ilgili de, içerisinde kullanılan süt miktarı % 0,5 oranında. Bu oran katı sabun % 3, sıvı grubunda maksimum kullanımı bu şekilde, bilginize.”

25.03.2024-(B.A.) > (Ö.A.), (E.O.)

“Merhaba (.....) Bey,

İyi haftalar.

Raf için deneme ürünleri ve insert için bir değerlendirme yapma fırsatınız oldu mu?

Yardımcı olabileceğimiz bir konu var mıdır acaba?

Değerlendirmelerinizi ve dönüşlerinizi bekliyorum.

Teşekkürler”

01.04.2024– (E.O.) > (B.A.), (Ö.A.)

“(.....) Hanım merhaba,

90 gram listeleme denemesi için eşek sütü üründe 9,04 maliyet revizesi

La diva 120 gr ipli sabunda afiş için 19,69 maliyet revizesi rica ederim.

Diğer ürünler olumlu değerlendirilmemiştir.

Teşekkürler iyi çalışmalar.”

03.04.2024-(B.A.) > (Ö.A.), (E.O.)

“Merhaba (.....) Bey,

La Diva 120 g ipli masaj sabununu afiş için birim fiyat 20,15 tl + kdv den planlayabiliriz.

Bunun için öngörülen afiş tarihini belirtmenizi rica edeceğim.

90 g listeleme deneme ürünleri ile ilgili numuneler üzerinden konuşmak için en yakın tarihte bir yüz yüze görüşme ayarlayabilirsek, fiyat konusunu da bu görüşmede netleştirelim.

Dönüşlerinizi bekliyorum.”

19.04.2024– (E.O.) > (B.A.), (Ö.A.)

“(.....) Hanım merhaba,

Maliyet uygundur. Afiş tarihini ayrıca atacağım.

Teşekkürler iyi çalışmalar.”

19.04.2024-(B.A.) > (Ö.A.), (E.O.)

"Merhaba (.....) Bey,

Geri dönüşünüz için teşekkür ederim.

La Diva 120 g ipli masaj sabunu koli içi 14 adet, birim fiyat 20,15 tl + kdv olacak şekilde planlamaya alıyorum.

Sizden afiş tarihi ile ilgili dönüş bekliyor olacağım.

La Diva 100 g sabunlar ile ilgili, rakip markette daha uygun satış rakamından görünen ürün stok olmadığı için satın alma yapılamıyor.

La Diva 90 g deneme ürünü için revize fiyatımız 11,60 tl + kdv. Satış rakamı olarak da önerimiz 19,90 tl + kdv.

La Diva 135 g (3 x 45 g) ürünleri de, telefon görüşmemize istinaden, tekrar değerlendirmeye almanızı rica edeceğiz. Bu proje için de uygun bir afiş tarihi bekliyoruz. Ürünün satış performansının yüksek olacağına inanıyoruz."

22.04.2024-(B.A.) > (Ö.A.), (E.O.)

"(.....) Bey Günaydın, iyi haftalar.

Son mailimde, La Diva 90 g deneme ürünü için önerdiğimiz satış rakamını + kdv olarak belirtmişim. KDV dahil 19,90 TL olarak değerlendirmenizi rica edeceğim, bilginize."

24.04.2024- (E.O.) > (B.A.), (Ö.A.)

"(.....) Hanım merhaba,

Öneri satış fiyatınızla ilgili bilgi verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Nihai karar tarafımıza aittir. Maliyet talebinizi değerlendiriyoruz.

Bilginize iyi çalışmalar."

(27) E-postanın ekinde yer alan fiyat listesinin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmektedir:

					
					
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA DOĞAL SABUNLAR SERİSİ	90 GR	LA DİVA 90 G KATI SABUN (SARI KANTARON - KÖKÖRT - EŞEK - HINDİSTAN CEVİZ YAĞLI)	20	\$11,90	\$14,28
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA DOĞAL SABUNLAR SERİSİ	100 GR	LA DİVA 100 G KATI SABUN (SARI KANTARON - KÖKÖRT - EŞEK - HINDİSTAN CEVİZ YAĞLI)	20	\$13,10	\$15,72
					
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA DOĞAL SABUNLAR SERİSİ	90 GR	LA DİVA 90 G KATI SABUN (EŞEK - KÖKÖRT - SARI KANTARON - BEYAZLATICI)	20	\$11,90	\$14,28
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA DOĞAL SABUNLAR SERİSİ	100 GR	LA DİVA 100 G KATI SABUN (EŞEK - KÖKÖRT - SARI KANTARON - BEYAZLATICI)	20	\$13,10	\$15,72
					
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA BURGULU SERİ	135 GR	LA DİVA 3X45 G BURGULU SABUN (GSP - KADIN PARFÖMLÜ - LAVANTA)	18	\$17,45	\$20,94
					
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA BURGULU SERİ	180 GR	LA DİVA 4X45 G BURGULU SABUN (GSP - KADIN PARFÖMLÜ - LAVANTA)	18	\$23,30	\$27,96
					
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR.FİYAT (KDV HARİÇ)	BR.FİYAT (KDV DAHİL)
LA DİVA İPLİ SPA SABUN	120 GR	LA DİVA 120 G İPLİ MASAJ SABUNU (ZEYTİN YAPRAKLI - LAVANTA)	12	\$20,80	\$24,72

(28) **Bulgu 5:** DİVA SABUN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen; 12.07.2024 tarihinde DİVA SABUN Genel Müdürü (.....) (B.A.) tarafından A101 Kategori Uzmanı (.....)'ya (K.A.) gönderilen "La Diva Teklif" konulu e-postanın içeriği aşağıda aktarıldığı gibidir:

12.07.2024– (B.A.) > (K.A.)

“(.....) Bey Merhaba,

Geçen günkü telefon görüşmemize istinaden, yeni ürünlerimiz ve alternatif seri önerilerinin bulunduğu teklifimizi ekte incelemenize gönderiyorum. Uygun olacak en yakın tarihe bir afiş proje planlamak isteriz.

Geçen sene P/L projesi olarak yaptığımız Aqualin markalı ürünlerinizden şu an stoğumuzda 850 koli ürününüz mevcut. Bu ürünler ve karma olarak geliştireceğimiz proje için birim fiyat 13,25 TL + kdv. Stoktaki ürünleri belirteceğiniz bölgelere hemen sevk edebiliriz.

18.07.2024 Perşembe günü English Home ile bir toplantımız olacak. Hazır o tarafa gelmişken sizler de müsait olursanız, hem ürün numunelerini bırakmak hem de projeler hakkında görüşmek için kısa bir toplantı organize edebilir miyiz?”

(29) E-postanın ekinde yer alan fiyat listesinin ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmektedir:

						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA TROPICAL SERÉ	100 GR	LA DIVA 100 G KATI SABUN (ALOE VERA - AVOKADO YAĞLI - VANİLYA - MANGO)	20	\$14,20	\$17,04	\$24,90
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA MAKARON SABUN	200 G	4 x 50 G MAKARON SABUN	9	\$31,25	\$37,50	\$54,90
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA CİLT BAKIM SERİSİ	100 GR	LA DIVA 100 G KATI SABUN (AVOKADO - HINDİSTAN CEVİZİ - ALOE VERA - PİRİNÇ ÖZÜ)	20	\$14,20	\$17,04	\$24,90
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA BEBEK SABUNU	90 G	LA DIVA 90 G BEBEK SABUNU	20	\$12,75	\$15,30	\$22,50
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA MASKE SABUNU	90 GR	LA DIVA 90 G MASKE SABUNU	9	\$14,10	\$16,92	\$24,90
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA ŞİFA SERİSİ - 1	100 GR	LA DIVA 100 G KATI SABUN (SARİ KANTARON - ÇÖREK OTU - DEFNE)	20	\$14,20	\$17,04	\$24,90
						
ÜRÜN ADI	GRAMAJ	ÜRÜN ÖZELLİKLERİ	KOLİ İÇİ ADET	BR. FİYAT (KDV HARİÇ)	BR. FİYAT (KDV DAHİL)	ÖNERİLEN SATIŞ FİYATI (KDV DAHİL)
LA DIVA ŞİFA SERİSİ - 2	100 GR	LA DIVA 100 G KATI SABUN (KÜKÜRT - İSİRGAN - BETİM)	20	\$14,20	\$17,04	\$24,90

I.4. Değerlendirme

- (30) Dosya konusunu, DİVA SABUN'un alıcılarının yeniden satış fiyatını belirlemek (YSFB) suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası oluşturmaktadır. Anılan iddia çerçevesinde, DİVA SABUN'un genel merkezinde yerinde inceleme gerçekleştirilmiş olup, teşebbüs çalışanlarının bilgisayarlarından bazı belgeler elde edilmiştir.
- (31) Bu çerçevede, öncelikle YSFB'ye yönelik teorik çerçeveye yer verilecek akabinde yerinde incelemelerde elde edilen belgelere yönelik değerlendirmeler yapılacaktır.

I.4.1. YSFB'ye Yönelik Teorik Çerçeve

- (32) 4054 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde "...mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları... bu Kanun kapsamına girer." düzenlemesine yer verilmektedir.
- (33) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmünü haizdir. Bu hüküm, bütün teşebbüsler arası anlaşma, karar ve uyumlu eylemlere geniş bir şekilde uygulanmakta olup temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, diğer teşebbüslerden bağımsız olarak belirlemesidir. Söz konusu maddenin ikinci fıkrasında özellikle hangi hallerin bu kapsamda yer aldığı düzenlenmekte ve "*Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" bu hallerden biri olarak sayılmaktadır.
- (34) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer alan bazı anlaşmalar, belli koşulları taşımaları halinde söz konusu maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2022/2 sayılı Tebliğ) 2. maddesinde "*Üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar*"ın yine bu Tebliğ'de sayılan koşulları taşıması koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulacağı hükme bağlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 4. maddesinde anlaşmaları ilgili Tebliğ ile sağlanan muafiyet kapsamı dışına çıkaran sınırlamalara yer verilmiştir. Bu sınırlamalar arasında "*Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi*" hali sayılmakta ve aynı maddede ayrıca "*Tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya tavsiye etmesi mümkündür.*" düzenlemesi yer almaktadır. Buna göre, bu tür hükümleri içeren sözleşmeler ilgili Tebliğ kapsamında sağlanan muafiyetten yararlanamamakta ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamaya tabi hale gelmektedir. Bu kapsamda, teşebbüsler tarafından ürünün satış fiyatının belirlenmesi anlaşmanın yatay veya dikey nitelikte olup olmadığından bağımsız olarak yasaklanmaktadır. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da (Dikey Kılavuz) ise, YSFB'ye ilişkin olarak aşağıdaki açıklamalar bulunmaktadır.
- (35) Dikey Kılavuz'un 17. paragrafına göre, alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi yasak olmakla birlikte, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür. Alıcıya bildirilen azami veya tavsiye nitelikteki satış fiyatının

asgari veya sabit fiyata dönüşmemesi için, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun yayınlanan fiyat listelerinde ya da ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

- (36) Dikey Kılavuz'un 18. paragrafında ise YSFB uygulamasının doğrudan yapılabileceği gibi dolaylı olarak da gerçekleştirilebileceği ifade edilmektedir. Buna göre; sağlayıcı teşebbüsler akdetmiş oldukları dikey anlaşmalara açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirleyebilecekleri gibi, aynı ihlali değişik uygulamalar vasıtasıyla dolaylı yollarla da gerçekleştirebilirler. Dikey Kılavuz'un 18. paragrafında; alıcının kar marjının belirlenmesi, tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden alıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin tespiti, tavsiye edilen fiyatlara uyduğu oranda alıcıya ilave indirimlerin uygulanması ya da bu fiyatlara uymaması durumunda teslimatın geciktirilmesi, askıya alınması veya anlaşmanın sona erdirilmesi şeklinde alıcının tehdit edilmesi ya da fiilen bu tür cezai yaptırımların uygulanması dolaylı YSFB'ye örnek olarak sayılmıştır. Dolaylı YSFB uygulamaları da 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.
- (37) Dikey Kılavuz'un 19. paragrafına göre, YSFB uygulamasına yönelik doğrudan veya dolaylı yöntemler, alıcıların uyguladığı fiyatların sağlayıcı tarafından izlenebildiği ve kontrol edilebildiği durumlarda daha etkili olacaktır. Örneğin, standart fiyat listelerinden farklı fiyatlardan satış yapan alıcıları rapor etme konusunda tüm alıcılara getirilecek bir yükümlülük sağlayıcının pazarda uygulanan fiyatları kontrol etmesini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır.
- (38) Kurulun son dönemdeki kararlarında YSFB'ye ilişkin yaklaşımı; ürünlerin piyasadaki fiyatının takip edilmesinin ve alıcılara yeniden satış fiyatı iletilmesinin, alıcıların bağımsız ticari kararları neticesinde belirlemeleri gereken perakende satış fiyatına doğrudan müdahale niteliği taşıdığı ve yeniden satış fiyatının serbest rekabet koşulları çerçevesinde belirlenmesini engellediği yönündedir. Bu kapsamda Kurul tarafından, rekabetin en önemli unsurlarından biri olan fiyata müdahale edilmesinin çoğunlukla amaç bakımından bir rekabet kısıtı teşkil edeceği, dolayısıyla bu tür uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet almasının da mümkün olamayacağı hükme bağlanmaktadır.
- (39) Kurulun *Sony Eurasia*²⁵ kararında; yerinde incelemede elde edilen belgelerde yer alan ifadelerin Sony Eurasia Pazarlama AŞ'nin (SONY) dikey anlaşmanın tarafı olan bayilerinin internet üzerinden hangi fiyattan satış yapacakları konusundaki özgürlüklerini kısıtladığına işaret ettiği, SONY'nin çevrim içi satışlar bakımından bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlediği ve yeniden satış fiyatının belirlenmesi uygulamalarının, istisnai haller dışında, rekabet üzerindeki etkisi sınırlı olsa bile, amacı bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak ele alındığı hususuna değinilerek yeniden satış fiyatının belirlenmesinin SONY ürünlerinin dağıtım ağında ve teknoloji marketlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerde gelişme ve iyileşme oluşturmayacağı belirtilmektedir. Bu doğrultuda, Kurul SONY'nin yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik uygulamalarının amaç bakımından ihlâl olduğu tespitinde bulunmuştur.
- (40) *Turkcell*²⁶ kararında YSFB uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendini ihlal ettiği ve doğrudan marka içi rekabeti kısıtladığı, fiyat rekabetinin piyasalarda etkinliği ve dolayısıyla iktisadi refahın artırılmasını sağlayan temel unsur olduğu göz önüne alındığında, fiyat rekabetinin ortadan kalkmasının tüketici

²⁵ 22.11.2018 tarihli ve 18-44/703-345 sayılı Kurul kararı.

²⁶ 10.01.2019 tarihli ve 19-03/23-10 sayılı ve 12.11.2019 tarihli ve 19-39/610-263 sayılı Kurul kararları.

refahını olumsuz etkileyeceği ve dolayısıyla söz konusu eylemin genellikle amaç bakımından rekabeti kısıtladığının kabul edildiği hususları ifade edilerek Turkcell'in kontörlerin YSFB suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, adı geçen teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

- (41) *Bellona*²⁷ kararında, Kurul tarafından Boydak Grubunun ve Yön AŞ'nin *Bellona* markalı ürünlerde YSFB'ye yönelik eylemlerde bulunduğu belirtilmiş, ancak aynı gruba ait İstikbal markası için başlatılan inceleme sonrası alınan Kurul kararına uygun davranmak için Boydak Grubu'na 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca yapılan bildirim sonrasında tarafların *Bellona* markasına yönelik faaliyetlerinde de 4054 sayılı Kanun'u gözetmeye başladığı gerekçesiyle taraflar hakkında soruşturma açılmamasına, *Bellona* markalı ürünler için bayilerin satış fiyatlarına müdahale edilmesinin rekabet ihlali teşkil ettiğine ve bu tür eylemlerden kaçınılması gerektiği yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca taraflara görüş bildirilmesine karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı, Danıştay 13. Dairesinin 31.10.2018 tarihli ve E:2012/428, K:2018/3022 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Bunun üzerine aynı iddianın değerlendirildiği 26.03.2020 tarihli ve 20-16/231-112 sayılı kararda, Kurul tarafından, YSFB'nin çoğunlukla amaç bakımından rekabet ihlali teşkil ettiği, ihlalin varlığı hususunda amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların ayrıca etkilerinin gösterilmesine gerek bulunmadığı, dosya kapsamında önaraştırma safhasında elde edilen belgelerin rekabeti kısıtlama amacının varlığını açık bir biçimde ortaya koyduğu, bu itibarla Bellona Mobilya San. ve Tic. AŞ tarafından bayilerin YSFB amacını taşıyan eylemler vasıtasıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükmünün ihlal edildiği ve bu tür uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde düzenlenen bireysel muafiyetten faydalanamayacağı belirtilerek teşebbüse idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir.
- (42) Kurulun *Groupe SEB*²⁸ kararında Groupe SEB İstanbul En Aletleri Ticaret AŞ (Groupe SEB) tarafından bayilerin fiyatlarına müdahale edildiği, bayilere YSFB uygulandığı tespit edilmiştir. Kararda ayrıca, YSFB eyleminin marka içi rekabeti ortadan kaldırmaya yönelik doğrudan bir sınırlama olduğu, fiyat rekabetinin piyasalarda etkinliği ve dolayısıyla iktisadi refahın artırılmasını sağlayan temel unsur olduğu göz önüne alındığında, fiyat rekabetinin ortadan kalkmasının tüketici refahını önemli ölçüde olumsuz etkileyeceği ifade edilmiştir. Kurul tarafından, Groupe SEB'in, nihai satış noktalarına YSFB uygulamak ve internet sitelerinden gerçekleştirilen satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (43) Kurulun *DYO*²⁹ kararında DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (DYO) bayilerinin satış koşullarına ve fiyatlarına müdahalelerde bulunduğu, bayilerin DYO'nun bu müdahaleleri kapsamındaki uyarılarını dikkate aldığı, DYO'nun uyarılarına uymayan bayilerine yaptırım uyguladığı tespit edilmiştir. Dosya kapsamındaki belgeler doğrultusunda DYO'nun çeşitli uygulamalarıyla bayilerinin yeniden satış fiyatını tespit ettiği ve bu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil ettiği değerlendirilmiştir.
- (44) Kurulun *Perakende*³⁰ kararında ise sağlayıcı/tedarikçi konumundaki Savola Gıda ve San. Tic. AŞ'nin (SAVOLA) perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin nihai satış fiyatlarına doğrudan müdahalelerde bulunduğu, marka içi rekabetin sınırlanması sebebiyle tüketici refahının önemli ölçüde azaltıldığı ifade edilmiştir. Dosya kapsamında

²⁷ 02.11.2011 tarihli ve 11-55/1434-509 sayılı Kurul kararı.

²⁸ 04.03.2021 tarihli ve 21-11/154-63 sayılı Kurul kararı.

²⁹ 15.04.2021 tarihli ve 21-22/267-117 sayılı Kurul kararı.

³⁰ 28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı Kurul kararı.

elde edilen belgelerde perakendecilerin SAVOLA'nın talimatına uyduğu ve fiyatlarını SAVOLA'nın bildirdiği yönde değiştirdiği, fiyat artışlarında zaman zaman başarıya ulaşılamasa da SAVOLA'nın fiyat artışlarının uygulanması konusunda güçlü bir motivasyona sahip olduğu ve tüm perakendecilerin katılımı ile teşebbüsün ürün tedarik ettiği tüm kanallarda fiyatların koordineli bir şekilde artışının sağlanmasının özellikle hedeflendiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda sağlayıcı/tedarikçi konumundaki SAVOLA'nın perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslere YSFB uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.

- (45) Kurulun *Tedarik*³¹ kararında ise hızlı tüketim malları sektöründe üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve teşebbüslere idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (46) Yukarıda değinilen Kurul kararlarına ek olarak, YSFB'ye yönelik son dönemdeki *Baymak*³², *Akaryakıt*³³, *DyDO*³⁴, *NUMİL*³⁵ ve *Duru Bulgur*³⁶ gibi diğer kararlarda da aynı çerçeve benimsenmiş ve uygulamanın amacı itibarıyla rekabet ihlali teşkil ettiği değerlendirilmiştir.
- (47) Ülkemiz rekabet hukuku uygulamaları göz önüne alındığında YSFB'ye ilişkin birçok dosyada, YSFB'nin amaç yönünden rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu ortaya konulmuştur. Bir diğer ifade ile Kurulun yukarıda bahsi geçen kararları çerçevesinde, yeniden satış fiyatının sağlayıcı tarafından tespiti, piyasada etki doğurup doğurmamasına bakılmaksızın amaç yönünden rekabet ihlali olarak değerlendirilmektedir.
- (48) Diğer yandan YSFB'nin, mehz Avrupa Birliği rekabet hukuku mevzuatı kapsamında da amaç yönüyle rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir. 2014 yılında Avrupa Komisyonu (Komisyon) tarafından yayımlanan "*Amaç Yönünden Rekabet Kısıtlarına İlişkin Kılavuz*"un³⁷ 3.4. maddesinde YSFB'nin amaç yönüyle rekabeti kısıtlayıcı olduğu ifade edilmiştir.
- (49) Bununla birlikte, 16.06.2020 tarihli ve 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 41. ve 43. maddeleri değiştirilmiş ve Türk rekabet hukukuna göz ardı edilebilirlik (*De Minimis*)³⁸ ile taahhüt müesseseleri kazandırılmıştır. 16.03.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "*2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Öneri Kararlarında ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ*" (2021/2 sayılı Tebliğ) ve

³¹ 15.12.2022 tarihli ve 22-55/863-357 sayılı Kurul kararı.

³² 26.03.2020 tarihli ve 20-16/232-113 sayılı Kurul kararı.

³³ 12.03.2020 tarihli ve 20-14/192-98 sayılı Kurul kararı.

³⁴ 07.07.2022 tarihli ve 22-32/508-205 sayılı Kurul kararı.

³⁵ 30.06.2022 tarihli ve 22-29/483-192 sayılı Kurul kararı.

³⁶ 17.02.2022 tarihli ve 22-09/130-50 sayılı Kurul kararı.

³⁷ Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, Madde 3.4.

³⁸ Rekabet Terimleri Sözlüğü'nde göz ardı edilebilirlik olarak Türkçeleştirilen kavrama ilişkin şu ifadeler yer verilmektedir: "*Tam açılımı, "De Minimis non curat lex/prætor" olan terimin Türkçe karşılığı "Hukuk teferruatla, pek önemsiz meselelerle meşgul olmaz" şeklinde ifade edilmektedir. Toplam pazar payı belli bir eşiğin altında kalan teşebbüs faaliyetlerinin rekabet üzerindeki etkilerinin ihmal edilebilir düzeyde olduğu kabul edilerek rekabet otoritelerince göz ardı edilebilmesidir. Ancak, kartel gibi önemli ihlaller De Minimis kapsamı dışındadır."* Bkz. <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Sayfa/Yayinlar/rekabet-terimleri-sozlug-u/terimler-listesi?icerik=d3ea5f65-f025-43ba-8474-91ff5979f85b>, Erişim Tarihi: 21.08.2024.

“2021/3 sayılı Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ” (2021/3 sayılı Tebliğ) ile anılan müesseselerin uygulanma usul ve esasları belirlenmiştir. Buna göre ihlal konusunu oluşturan davranışın açık ve ağır ihlal olması durumunda, söz konusu ihlal anılan tebliğlerin kapsamı dışında tutulmaktadır. Açık ve ağır ihlalleri oluşturan davranışlar ilgili tebliğlerde sayılmış olup YSFB’ye tekabül eden “*üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi*” durumu açık ve ağır ihlallerden biri olarak belirtilmiştir.

I.4.2. Dosya Kapsamında Elde Edilen Belgelerin Değerlendirilmesi

- (50) Bulgu 1’de yer alan yazışmada, ŞOK çalışanları arasında BİM’deki DİVA SABUN ürünün satış fiyatının düşük olduğu ve DİVA SABUN yetkilileri ile bu durumun görüşüleceği ifade edilmiştir. Söz konusu yazışmadan, ŞOK’un bu talebi üzerine, DİVA SABUN’un BİM’in raf fiyatlarına yönelik herhangi bir tasarrufunun bulunup bulunmadığına dair bir çıkarım yapılamamaktadır.
- (51) DİVA SABUN çalışanı ile EVE SHOP çalışanı arasındaki görüşmeyi içeren Bulgu 2’de, DİVA SABUN ürünlerinin EVE SHOP’a satış fiyatları görüşülmekte, yazışmada yer alan tablodaki “*Öneri Satış Fiyatı*” ifadesi ile “*bu fiyatlar sadece öneridir. Serbest piyasa da fiyatlar biliyorsunuz değişkenlikler gösteriyor.*” ifadesinden, raf fiyatlarının öneri niteliğinde olduğu ve DİVA SABUN’un raf fiyatlarına müdahale etmediği anlaşılmaktadır.
- (52) Bulgu 3, HAKMAR’ın rakipleri ile rekabet edebilmek amacıyla DİVA SABUN yetkililerinden destek taleplerini konu almaktadır. Yazışmada yer alan “*İlerlememiz için piyasadaki fiyatlarınızın düzelmesi gerekmekte indirim marketin süper marketin fiyatına ürün satıl % 16 marj yapması bizim için doğru değil veya bize verdiğiniz maliyetlerin geri gelmesi lazım.*” ifadelerinden HAKMAR’ın DİVA SABUN’dan alış fiyatlarını düşürmesini veya rakiplerinin fiyatlarını düzeltmesini talep ettiği, “*Fiyatlarımızı revize etmek yerine, markamızın satışını yapan diğer grup ile bir takım görüşmelerde bulunduk. Bugün itibarıyla insert dönemi sona eriyor, fiyatları bu sebeple düşüktü... Bu durumda sizler de satış rakamınızı arttırarak karlılığınızı yükseltebilirsiniz.*” ifadelerinden ise HAKMAR’dan gelen talep üzerine DİVA SABUN’un diğer perakendeciler ile görüştüğü, perakendecilerin dönemsel indirim sebebiyle fiyatlarının düşük olduğunu HAKMAR’a ilettiği ve HAKMAR’ın da kar marjını artırmak istemesi durumunda satış fiyatlarını artırabileceğini belirttiği görülmektedir. Bu nedenle söz konusu yazışmanın YSFB şüphesi doğurmaktan uzak olduğu değerlendirilmektedir.
- (53) Bulgu 4’te yer alan “*Satış rakamı olarak da önerimiz 19,90 tl + kdv.*”, “*önerdiğimiz satış rakamını + kdv olarak belirtmişim. KDV dahil 19,90 TL olarak değerlendirmenizi rica edeceğim*” ve “*Öneri satış fiyatınızla ilgili bilgi verdiğiniz için teşekkür ederiz. Nihai karar tarafımıza aittir.*” ifadelerinden ve ekte yer alan fiyat listesindeki “*Önerilen Satış Fiyatı*” ibarelerinden de görüldüğü üzere, DİVA SABUN tarafından perakende satıcının raf fiyatına ilişkin öneride bulunmaktadır. Dolayısıyla DİVA SABUN’un müşterisi ile yaptığı yazışmada satış noktasının raf fiyatını belirlediğini gösterir herhangi bir belgeye rastlanmadığından söz konusu ifadelerin YSFB şüphesi doğurmaktan uzak olduğu değerlendirilmektedir.
- (54) Bulgu 5’te yer alan yazışmada DİVA SABUN çalışanı tarafından A101 çalışanına fiyat teklifi yapılmakta ve e-postanın ekinde yer alan fiyat listesinde “*Önerilen Satış Fiyatı*” ibaresi ile de raf fiyatı önerilmektedir. Dolayısıyla, DİVA SABUN’un müşterileriyle yaptığı yazışmalarda veya teşebbüs içi yazışmalarında satış noktalarının raf fiyatına müdahale

ettiğini gösterir herhangi bir belgeye rastlanmadığından söz konusu ifadenin YSFB şüphesi doğurmaktan uzak olduğu değerlendirilmektedir.

- (55) Yukarıda yer verilen deliller bütüncül olarak değerlendirildiğinde; önaraştırma başlatılmasına dayanak teşkil eden Bulgu 1’de yer alan yazışmalarda DİVA SABUN’un YSFB uyguladığına dair şüphe doğmuş olsa da, DİVA SABUN’da yapılan yerinde incelemede söz konusu şüpheyi destekleyecek herhangi bir belge edilememiştir. Öte yandan, DİVA SABUN tarafından tavsiye edilen raf fiyatlarının sabit fiyata dönüşmesi yönünde teşebbüsün çabasını gösterir bir bilgi veya belge de elde edilmemiştir. Bulgu 2’deki *“bu fiyatlar sadece öneridir. Serbest piyasa da fiyatlar biliyorsunuz değişkenlikler gösteriyor.”*, Bulgu 3’teki *“...sizler de satış rakamınızı arttırarak karlılığınızı yükseltebilirsiniz.”*, Bulgu 4’teki *“Öneri satış fiyatınızla ilgili bilgi verdiğiniz için teşekkür ederiz. Nihai karar tarafımıza aittir”* ve Bulgu 5’teki *“Önerilen Satış Fiyatı”* ifadelerinin, DİVA SABUN’un yeniden satıcıların raf fiyatlarına müdahale ettiğini göstermediği anlaşılmaktadır.
- (56) Yerinde inceleme belgelerine ek olarak DİVA SABUN’un perakendecilerle ve distribütörü ile imzalamış olduğu sözleşme örnekleri incelenmiş, sözleşmeler kapsamında yeniden satış fiyatlarına ilişkin bir düzenlemenin olmadığı görülmüştür.
- (57) YSFB uygulamalarına ilişkin yerinde inceleme belgeleri ve sözleşme örnekleri değerlendirildiğinde;
- Teşebbüs içi yazışmalarında veya perakendecilerle olan iletişimde DİVA SABUN’un raf fiyatlarına müdahale ettiğini ve raf fiyatlarını takip ettiğini gösterir bir bulguya rastlanmadığı,
 - DİVA SABUN tarafından tavsiye edilen raf fiyatlarının sabit fiyata dönüşmesi yönünde teşebbüsün çabasını gösterir bir bulgunun bulunmadığı,
 - Dolayısıyla, DİVA SABUN’un alıcıların yeniden satış fiyatının belirlediğine dair şüphe oluşturacak herhangi bir bulguya rastlanmamış olması sebebiyle, yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik iddia bakımından teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı

sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (58) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.